

Drepturile persoanelor cu tulburări psihice

Îngrijirea persoanelor internate în unitati de psihiatrie sau admise în centre de recuperare si reabilitare se realizeaza în conditii care sa asigure respectarea demnitatii umane.

Persoanele internate sunt cazate individual sau în comun.

Încaperile în care se afla persoanele internate si celelalte încăperi destinate acestora trebuie sa dispuna de iluminat natural si de instalatiile necesare asigurarii iluminatului artificial corespunzator.

Fiecarei persoane internate i se pune la dispozitie un pat.

Se interzice supunerea oricarei persoane internate într-o unitate de psihiatrie sau admise în centre de recuperare si reabilitare la tratamente inumane sau degradante ori la alte rele tratamente.

Încalcarea prevederilor alin. (1) se pedepseste potrivit legii penale.

În timpul internării într-o unitate de psihiatrie este interzisa orice forma de discriminare pe criterii de rasa, nationalitate, etnie, limba, religie, gen, orientare sexuala, opinie, apartenenta politica, convingeri, avere, origine sociala, vârsta, dizabilitate, boala cronica necontagioasa, infectie HIV/SIDA sau alte criterii.

Încalcarea prevederilor alin. (1) se pedepseste potrivit legii penale.

Persoanelor internate li se poate restrictiona libertatea de miscare, prin folosirea unor mijloace adecvate, pentru a salva de la un pericol real si concret viata, integritatea corporala sau sanatatea lor ori a altei persoane.

Este interzisa imobilizarea cu lanturi ori catuse a persoanelor internate, iar imobilizarea cu mijloace specifice protejate, care nu produc vatamari corporale, este permisa doar în situatii exceptionale, care sunt stabilite prin normele de aplicare a prezentei legi*).

Masura contentonarii nu poate fi folosita ca sanctiune, nu poate fi parte a programului de tratament si nu poate fi dispusa pentru cazuri de suicid sau de autoizolare ori ca o solutie pentru lipsa de personal sau de tratament, ca o sanctiune ori forma de amenintare sau pentru fortarea unei bune purtari ori pentru a preveni distrugerile de bunuri. Aceasta masura poate fi folosita doar daca aplicarea celor mai putin restrictive tehnici a fost neadecvata sau insuficienta pentru a preveni orice lovire ori vatamare.

În caz de suicid sau autoizolare, masura contentonarii nu poate fi folosita mai mult de doua ore.

Folosirea mijloacelor de contentionare trebuie sa fie proportionala cu starea de pericol, sa se aplice numai pe perioada necesara doar atunci când nu exista o alta modalitate de înlaturare a pericolului si sa nu aiba niciodata caracterul unei sanctiuni.

Utilizarea mijloacelor de contentionare trebuie autorizata în prealabil de catre medicul sef de sectie, cu exceptia cazurilor în care urgenta nu permite acest lucru, situatie care va fi de îndata adusa la cunostinta medicului sef de sectie.

Utilizarea si încetarea utilizarii oricarui mijloc de contentionare se consemneaza într-un registru special, întocmit de catre fiecare unitate psihiatrica.

Procedurile standard de interventie si imobilizare a pacientilor se stabilesc prin normele de aplicare a prezentei legi.

Persoanele internate pot fi izolate temporar, fara contentionare, în vederea protejarii acestora, daca reprezinta un pericol pentru ele însele sau pentru alte persoane. Aceasta masura trebuie aplicata cu maxima precautie si numai în cazul în care orice alta modalitate s-a dovedit ineficienta.

Orice persoana cu tulburari psihice are dreptul la cele mai bune servicii medicale si îngrijiri de sanatate mintala disponibile.

Orice persoana care sufera de o tulburare psihica are dreptul sa exercite toate drepturile civile, politice, economice, sociale si culturale recunoscute în Declaratia Universala a Drepturilor Omului, precum si în alte conventii si tratate internationale în materie, la care România a aderat sau este parte, cu exceptia cazurilor prevazute de lege.

Orice persoana care sufera de o tulburare psihica are dreptul, în masura posibilului, sa traiasca si sa lucreze în mijlocul societatii. Administratia publica locala, prin organisme competente, asigura integrarea sau reintegrarea în activitati profesionale corespunzatoare starii de sanatate si capacitatii de reinsertie sociala si profesionala a persoanelor cu tulburari psihice.

Orice persoana cu tulburare psihica are dreptul sa primeasca îngrijiri comunitare, în sensul prezentei legi.

Orice pacient cu tulburari psihice are dreptul la:

- a)** recunoasterea de drept ca persoana;
- b)** viata particulara;
- c)** libertatea de comunicare, în special cu alte persoane din unitatea de îngrijire, libertatea de a trimite si de a primi comunicari particulare fara niciun fel de cenzura, libertatea de a primi vizite particulare ale unui consilier ori ale unui reprezentant legal sau conventional si, ori de câte ori este posibil, si ale altor vizitatori, libertatea de acces la serviciile postale si telefonice, precum si la ziare, la radio si la televiziune;
- d)** libertatea gândirii si a opiniilor, precum si libertatea credintelor religioase.

Mediul si conditiile de viata în serviciile de sanatate mintala trebuie sa fie pe cât posibil cât mai apropiate de viata normala a persoanelor de vârsta corespunzatoare.

Pentru petrecerea timpului liber orice pacient cu tulburari psihice are dreptul la:

- a)** mijloace de educatie;
- b)** posibilitati de a cumpara sau de a primi articolele necesare vietii zilnice, distractiilor sau comunicarii;
- c)** mijloace care sa permita pacientului sa se consacre unor ocupatii active, adaptate mediului sau social si cultural, încurajari pentru folosirea acestor mijloace si masuri de readaptare profesionala de natura sa îi usureze reinsertia în societate.

Pacientul nu poate fi obligat sa presteze o munca fortata.

Activitatea efectuata de catre un pacient într-un serviciu de sanatate mintala nu trebuie sa permita exploatarea fizica sau psihica a acestuia.

Din momentul admiterii într-un serviciu de sanatate mintala fiecare pacient trebuie sa fie informat de îndata ce este posibil, într-o forma si într-un limbaj pe care sa poata sa le înțeleaga, asupra drepturilor sale, în conformitate cu prevederile legii, iar aceasta informare va fi însotita de explicarea drepturilor si a mijloacelor de a le exercita.

Daca pacientul nu este capabil sa înțeleaga aceste informatii si atât timp cât aceasta incapacitate va dura, drepturile sale vor fi aduse la cunostinta reprezentantului sau legal sau conventional.

Prevederile alin. (1) si (2) se aplica în mod corespunzator si pe parcursul internarii nevoluntare a pacientului.

Persoana cu capacitate deplina de exercitiu si cu capacitatea psihica pastrata, care urmeaza a fi supusa unui tratament medical, are dreptul de a desemna, ca reprezentant conventional, o persoana cu capacitate deplina de exercitiu, care sa o asiste sau sa o reprezinte pe durata tratamentului medical.

Unitatea sanitara va informa persoana prevazuta la alin. (1) cu privire la acest drept si îi va pune la dispozitie conventia-model pentru desemnarea reprezentantului conventional.